

8 METALLURGI ARGENTARIÆ ONOMATOLOGIA.

in inscriptione Dissertationis hujus retinere visum est; subintellectâ tamen restrictione, quatenus terra illa gloriosissimis Marchionibus Misniæ, & nunc temporis ex illis Electori Saxonix potentissimo, Domino nostro Clementissimo subiecta est.

§. 9. Altera inscriptionis vox, *Metallurgia*, Origine græca est, facta per ὀνοματοποιίαν, in qua Græca natio maximè sibi indulget, inque eadem brevitatem, perspicuitatem & accommodationem sæpius spectat. Composita κατ' ἀναλογίαν, ut alia vocabula v. g. κακουργία, πανουργία, λειτουργία, θεουργία & similia; ita quoque μεταλλουργία ex μέταλλον metallum, & ἔργον, significans opus. Illud Lexicographi cum Plinio N. H. l. 33. c. 6. deriyant ex μετα post, & ἄλλον, aliud, quia ubicunque una inventa est vena, non procul invenitur alia: hinc μεταλλάω scrutor, diligenter inquirō, wie man mit der Wilschel-Ruthe die Gänge ausrichtet / und derselben Streichen und Stunde durch den Compas erforschet. Neque tamen heic prætereunda est ista allusio, quam Zehnerus in Similitud. Bibl. p. m. 3. exprimit, μεταλλοι scil. ac μεταλλάν à radice Syriacâ ܡܬܠܘܢ parabolam proposuit, deducens: μεταλλάν enim, inquit, est studiosè & curiosè inquirere, quali perveftigatione cum primis in explicatione similitudinum opus est, quod Syracides docet c. 39. v. 2. 3. ἐν σφραῖς τῶν βολῶν στυεισελῶσεται, καὶ ἐν ἀνίγμασι τῶν βολῶν ἀνασφραφήσεται. Altera compositionis pars ἐργία, extra compositionem non occurrit, significat idem ac ἔργον, opus, ubi κατ' ἐξοχίῳ huc quadrat derivatio, quâ aliqui illud deducunt ab ἔρα, terra, ut sit quasi ἔραγον, quòd post mundum conditum primus labor terræ excolendæ fuerit impensus. Germanicè Bergwerck.

§. 10. Est autem *Metallurgia* alioqui vocabulum satis ambiguum idque propter metallum. Uti enim hoc apud Romanos adjectō verbō, pœnæ species erat servitutem irrogans atque libertatem adimens, ut ex Jure Romano constat; sic etiam ipsa metallurgia hujusmodi civilis mors dici poterat, quam μεταλλούργος h. e. ad metallum damnatos subire oportebat. Quâ pœnâ servi in subterraneis specubus tanquam à communi luce semoti, & ceu vivi sepulti, sæpè fame, labore, vapore atque ruina necabantur, quod Aegyptiorum inventum dicit Anastas. à valle quietis *Face histor. Lipsii Admir. l. 2. p. m. 455.* Hoc modò etiam crudelitas Arrianorum erga Christianos Catholicos exercebatur: quanquam alias non unius generis fuerit. Siquidem aliam leviozem, aliam atrociozem fuisse historia tradunt,

dunt,